

Список використаних джерел

1. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / О. В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2003. – 192 с.
2. Лутовинова В. І. Теоретико- методологічні засади та історія розвитку української рекомендаційної бібліографії (XI-XX ст.) / В. І. Лутовинова. – К.: Кн. палата України, 2002. – 147 с.
3. Свердан М. М. Основи наукових досліджень: навч. посібник / М. М. Свердан. – Чернівці: «Рута», 2006. – 352 с.
4. Тодорова Є. М. Методологічно-концептуальні засади сучасного бібліографознавства [Електронний ресурс] / Є. М. Тодорова // Вісник ХДАК. – 2014. – Вип. 43. – Режим доступу: https://www.hak_2014/3-19/pdf/.
5. Шаравара Т. Ю. Інформаційний пошук і робота з бібліотечними ресурсами: навч. посібник / Т. Ю. Шаравара. – К.: Видавництво Ліра, 2016. – 256 с.
6. Швецова-Водка Г. М. Бібліографічна підготовка фахівців спеціальності «Книгознавство, бібліотекознавство, і бібліографія» [Електронний ресурс] / Г. М. Швецова-Водка. – Режим доступу: <http://www.ic.ac.Kharkov.ua/RIO/v40/13.pdf>.

References

1. Krushel'nyts'ka, O. V. 2003. *Metodolohiya ta orhanizatsiya naukovykh doslidzhen'* [Methodology and organization of scientific research]. Kyiv: Condor.
2. Lutovynova, V. I. 2002. *Teoretyko-metodolohichni zasady ta istoriya rozvytku ukrayins'koyi rekomendatsiynoyi bibliohrafiyi (XI-XX st.) Theoretical and methodological principles and history of development of the Ukrainian recommendatory bibliography (XI-XX centuries)*. Kyiv: Kn. palata Ukrainy.
3. Sverdan, M. M. 2006. *Osnovy naukovykh doslidzhen'* [Basics of the scientific research]. Chernivtsi: «Ruta».
4. Todorova, Ye. M., 2014. *Metodolohichno-kontseptual'ni zasady suchasnoho bibliohrafoznastva* [Methodological and conceptual principles of modern bibliography]. *Bulletin of the KhDAK*, 43. Available at: https://www.hak_2014/3-19/pdf/.
5. Sharavara, T. Yu. 2016. *Informatsiyny poshuk i robota z bibliotekhnymy resursamy* [Information search and work with library resources]. Kyiv: Lira Publishing House.
6. Shvetsova-Vodka, H. M. *Bibliohrafichna pidhotovka fakhivtsiv spetsial'nosti «Knyhoznastvo, bibliotekoznastvo, i bibliohrafiya»* [Bibliographic training of specialists in the specialty "Bibliography, library science, and bibliography"]. [online] Available at: <http://www.ic.ac.Kharkov.ua/RIO/v40/13.pdf>.

УДК 37.07:373.091.113:005.591.6(045)

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розман І. І., Грига О.

MODERN APPROACHES TO THE PREPARATION OF THE HEAD OF THE INSTITUTION TO INNOVATIVE ACTIVITY

Rozman Iryna, Griga Oksana

В статті розглянуто теоретичні засади підготовки керівника закладу, обґрунтовано практичні рекомендації щодо підготовки керівника інноваційним розвитком управління освітнім закладом, методи реалізації ефективного механізму впровадження інновацій в управлінську діяльність школи.

Ключові слова: інноваційна діяльність, заклад освіти, керівник, управління, інноваційність, методи, школа.

The article considers the theoretical principles of training the head of the institution, substantiates the practical recommendations for training the head of innovative development of educational institution management, methods of implementing an effective mechanism for introducing innovations in the management of the school.

Substantiated methodology of scientific research of innovative management and development of educational institutions; the terminological system of concepts innovation, innovation sphere, innovation activity, innovation, innovation process, etc. is clearly defined.

Key words: innovative activity, educational institution, head, management, innovation, methods, school.

Проблема управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах (ЗНЗ) привертає до себе увагу сучасних вчених і педагогів. Зокрема у працях з теорії і практики сучасної педагогіки, педагогічної творчості розкрито зміст основних понять педагогічної інноватики, закономірності розвитку інновацій, генезис інноваційних процесів у ХХ столітті, особливості функціонування і розвитку ЗНЗ у період реформування освіти (І. Богданова, В. Безпалько, Б. Гершунський, І. Дичківська, І. Зязюн, В. Кан-Калік, В. Паламарчук, М. Поташкін, І. Пригожин, К. Роджерс, О. Савченко, В. Семиченко, С. Сисоєва, О. Сухомлинська та ін.). З позицій інноваційного менеджменту дану проблему детально розглядали Л. Даниленко та Н. Погрібна. Сучасні педагоги вивчають проблеми, пов'язані з інноваційною діяльністю закладів освіти. Наприклад, Л. І. Даниленко відзначила, що «інноваційна діяльність ЗНЗ» – це багатоаспектне поняття, яке розкривається сукупністю таких понять, як: діяльність з удосконалення чи оновлення освітньої теорії та практики шляхом застосування інновацій; процес суттєвої зміни результатів освітньої діяльності; вид інвестиційної діяльності. Її специфікою є реалізація творчих здібностей педагогів, спрямованих на розробку педагогічних інновацій у вигляді нових навчальних планів і програм, педагогічних технологій, підручників, посібників; впровадження їх у практику роботи школи; отримання відповідних інвестицій, розвиток інноваційної культури [1].

Кожен керівник ЗНЗ повинен володіти засадами педагогічної інноватики, це надає йому можливість підвищити не лише результативність власної управлінської діяльності, а й привести заклад освіти до більш якісного функціонування, спрямованого на стабільний розвиток. Значну роль у створеннях і впровадженнях інновацій відіграє саме особистість керівника закладу освіти та його готовності до здійснення інноваційної управлінської діяльності, а саме: сукупності специфічних управлінських принципів, функцій і технологій, в результаті яких забезпечується постійний розвиток закладу освіти та підвищується його конкурентоспроможність. Метою інноваційної управлінської діяльності керівника ЗНЗ є визначення перспективних напрямків розвитку закладу освіти, накопичення необхідних ресурсів та його інноваційного потенціалу, розробка й впровадження нового змісту, форм і засобів освітнього процесу, створення умов для розвитку нового педагогічного мислення та забезпечення конкурентоспроможності ЗНЗ. Результатами її здійснення є перехід закладу освіти до якісно нового стану – постійного розвитку; набуття ним статусу інноваційного; здійснення експериментально-дослідницької діяльності системного характеру [2].

Сучасні науковці виділяють такі основні напрямки інноваційної управлінської діяльності:

- здійснення стратегічного управління через визначення найбільш оптимальних шляхів розвитку навчального закладу;
- реалізація особистісно-зорієнтованого підходу до управління закладом освіти через створення умов для особистісного та професійного зростання керівника;
- варіативність управлінських дій керівника ЗНЗ через наявність професійного ресурсу;

- обізнаність та інформованість керівника ЗНЗ через глибокі знання про специфіку освітньої системи, її зовнішніх і внутрішніх складових у динаміці її розвитку та інформованості щодо стану і змін;
- здатність до постійного професійного розвитку керівника ЗНЗ, набуття ним відповідних наукових знань;
- самомоніторинг та моніторинг результативності будь – якого виду управлінської діяльності керівника ЗНЗ через її аналіз та коригування;
- релевантність (від англ. підвищувати, робити значущим) в діяльності керівника ЗНЗ;
- результативність у діяльності керівника ЗНЗ [3].

Проаналізувавши дослідження та публікації можна дати визначення поняттю інноваційний процес. "Інноваційний процес – це послідовність подій, під час яких інновація визріває від ідей до конкретного продукту, технології, структури або послуги і поширюється в господарській практиці та суспільній діяльності", – відзначає І. Донцов [4].

В. Андрюхова наголошує, що реалізація творчого навчання можлива на основі особистісно орієнтованого підходу, який не тотожний індивідуальному, оскільки інтегрує в собі інші підходи – діяльнісний, соціально-психологічний, індивідуальний, віковий – і взаємодіє з системно-психологічним підходом за допомогою залучення учнів до таких видів навчальної діяльності, які за своїм дидактичним змістом і структурою сприяють досягненню позитивних результатів у розвитку творчих здібностей, формуванню системи творчих умінь і навичок. Це передбачає, що вчитель проектуватиме і впроваджуватиме нові педагогічні технології в організацію навчальної діяльності учнів. Такі технології мають забезпечувати поєднання репродуктивних методів здобуття учнями готової інформації з інноваційними, наприклад, з методами проблемного навчання, за яких діяльність школярів має пошуковий, творчий характер. Нові технології відрізняються від традиційних максимальною індивідуалізацією та оптимальним управлінням педагога, що потребує певних змін в організації всього навчально-виховного процесу.

Важливим чинником, який впливає на творчу діяльність сучасного вчителя, є своєчасне забезпечення педагогів науковою та методичною літературою [5].

Як ми бачимо, управління навчальним закладом неможливе без інновацій, оскільки саме інновації забезпечують розвиток закладу освіти і сприяють професійному й особистісному його зростанню, а також зростанню показників інноваційності та конкурентоспроможності ЗНЗ. При цьому значну роль у впровадженні інноваційних технологій займає керівник [6].

Розглянувши дане питання можна сказати, що інноваційні процеси є рушійною силою їх соціально-економічного та суспільно-політичного розвитку і забезпечують розвиток. Виходячи з інноваційної управлінської діяльності можна сказати, що інноваційна управлінська діяльність – це сукупність специфічних управлінських принципів, функцій та технологій, в результаті застосування яких забезпечується постійний розвиток ЗНЗ та підвищується його конкурентоспроможність й інноваційність, застосовується особистісно зорієнтований підхід до управління, який забезпечує розвиток творчого потенціалу.

Позитивні зміни в освіті залежать від уміння керівників володіти сучасними методами і технологіями управління, які дають змогу по-новому організувати життєдіяльність школи: перебудувати навчально-виховний процес і створити умови, необхідні для підвищення якості освіти.

Список використаних джерел

1. Даниленко Л. І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах: монографія / Л. І. Даниленко. – К.: Міленіум, 2004. – 258 с.
2. Погрібна Н. Управляти школою по-новому / Н. Погрібна. – К.: Шк. світ, 2009. – 112 с.
3. Єльнікова Г. В. Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні: монографія / Г. В. Єльнікова. – К.: ДАККО, 1999. – 303 с.

4. Донцов И. А. Инновации в социальной сфере / И. А. Донцов. – М., 2001. – 246 с.
5. Андриюхова В. М. Сучасні підходи щодо вирішення проблеми підготовки вчителів до інноваційної діяльності / В. М. Андриюхова // Управління школою. – 2004. – № 34. – С. 7.

References

1. Danylenko, L. I. 2004. *Upravlinnyia innovatsiynoyu diyal'nistyv v zahal'noosvitnikh navchal'nykh zakladakh [Management of innovation activity in secondary schools]*. Kyiv: Milenium.
2. Pohribna, N. 2009. *Upravlyaty shkoloyu po-novomu [Manage the school in a new way]*. Kyiv: Shkil'nyy svit.
3. Yel'nykova, H. V. 1999. *Naukovi osnovy rozvytku upravlinnyia zahal'noyu seredn'oyu osvitoyu v rehioni [Scientific bases of development of management of general secondary education in the region]*. Kyiv: DAKKO.
4. Dontsov, Y. A. 2001. *Ynnovatsyy v sotsyal'noy sfere [Innovations in the social sphere]*. Moscow.
5. Andryukhova, V. M., 2004. Suchasni pidkhody shchodo vyrishennya problemy pidhotovky vchyteliv do innovatsiynoyi diyal'nosti [Modern approaches to solving the problem of teacher training for innovation]. *School management*, 34, p. 7.

УДК 378:82:[159.923.2:159.955:82-051](045)

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТА: ВИХОВАННЯ ТВОРЧОГО ЧИТАЧА З САМОСТІЙНИМ КРИТИЧНИМ МИСЛЕННЯМ

Розман І. І.

LITERARY EDUCATION: EDUCATING A CREATIVE READER WITH INDEPENDENT CRITICAL THINKING

Rozman Iryna

У статті наголошено на завданнях щодо розвитку творчого читання на уроках зарубіжної літератури. Виокремлено чотири види ознайомлення з опрацюванням текстів художньої літератури. Зауважено на значенні компаративного аналізу для формування вдумливого читача. Закцентована увага на особливостях розвитку читацької компетентності. У зв'язку з чим, формування полікультурних компетенцій включає в себе знання про культурне різноманіття цивілізації, як в просторі, так і в часі.

Ключові слова: зарубіжна література, літературна освіта, критичне мислення, саморозвиток, полікультурна компетентність.

The article deals with the problems of developing creative reading in foreign literature lessons. It is noted that there are four types of familiarization with the development of literary texts. The importance of comparative analysis for the formation of a thoughtful reader is noted. Attention is focused on the peculiarities of the development of reading competence. It is noted that special attention of teachers requires the formation of multicultural competence, which is a set of competencies that form the basis of the system of dominant skills that are developed in the learning process. In this regard, the formation of multicultural competencies includes knowledge about the cultural diversity of civilization, both in space and time. It is noted that the comparative characteristics of the work are extremely important for literary education.

Key words: foreign literature, literary education, critical thinking, self-development, multicultural competence.

У тісно комунікативно-пов'язаному світі кожна людина, особливо представник молодого покоління, потребує широкого спектра навичок і компетенцій, які необхідно

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>